

31 ΜΑΪΟΥ 2007

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Tum Pacuvius dixit sonora quidem esse et grandia quae scripsisset, sed videri tamen ea sibi duriora et acerbiora. «Ita est» inquit Accius «ut dicis; neque id me sane paenitet; meliora enim fore spero, quae deinceps scribam. Nam quod in pomis est, idem esse aiunt in ingeniis: quae dura et acerba nascuntur, post fiunt mitia et iucunda; sed quae gignuntur statim vieta et mollia, non matura mox fiunt sed putria».

.....
Aesopi nostri Licinus servus tibi notus Romā Athenas fugit. Is Athenis apud Patronem Epicureum paucos menses pro libero fuit, inde in Asiam abiit. Postea Plato quidam Sardinianus, cum eum fugitivum esse ex Aesopi litteris cognovisset, hominem comprehendit et in custodiam Ephesi tradidit.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

quod	:	αιτιατική ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος
pomis	:	αιτιατική πληθυντικού αριθμού
idem	:	αιτιατική ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος
nostri	:	ίδια πτώση στον άλλο αριθμό, στο ίδιο γένος
servus	:	αφαιρετική πληθυντικού αριθμού
tibi	:	αφαιρετική ενικού αριθμού τρίτου προσώπου
menses	:	γενική πληθυντικού αριθμού
litteris	:	ονομαστική πτώση στον ίδιο αριθμό
hominem	:	κλητική πτώση ενικού και γενική πληθυντικού αριθμού.

Μονάδες 10

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω επίθετα:

meliora : το αντίστοιχο επίρρημα στους τρεις βαθμούς

matura : τον ίδιο τύπο στους άλλους βαθμούς

libero : την αιτιατική και αφαιρετική ενικού στο ουδέτερο γένος συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού.

Μονάδες 5

2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

dixit : αφαιρετική γερουνδίου

esse : β' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής του μέλλοντα

scripsisset : το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική του μέλλοντα της ίδιας φωνής (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)

videri : απαρέμφατο του μέλλοντα στην ίδια φωνή

fugit : β' πληθυντικό πρόσωπο στην υποτακτική του παρατατικού και στην προστακτική ενεστώτα στη φωνή που βρίσκεται

cognovisset : ονομαστική πτώση ενικού αριθμού αρσενικού γένους του γερουνδιακού

comprehendit : απαρέμφατο του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή

tradidit : γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα παθητικής φωνής.

Μονάδες 9

β. **nascuntur** : Να γράψετε όλες τις μετοχές του ρήματος στην ονομαστική πτώση του ενικού αριθμού αρσενικού γένους.

abiit : Να γράψετε το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική ενεστώτα, παρατατικού και μέλλοντα (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο).

Μονάδες 6

3.α. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την παρακάτω άσκηση και να συμπληρώσετε τα κενά, ώστε να φαίνεται ο συντακτικός ρόλος της κάθε λέξης.

id	:	είναι	στο
me	:	είναι	στο
fore	:	είναι	στο
servus	:	είναι	στο
Romā	:	είναι	στο
menses	:	είναι	στο
fugitivum	:	είναι	στο

Μονάδες 7

β. • **quae scripsisset**

• **cum eum fugitivum ... cognovisset:**

Να αναγνωρίσετε το είδος των παραπάνω προτάσεων (μονάδες 2), τον τρόπο εισαγωγής τους (μονάδες 2) και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και το χρόνο εκφοράς τους (μονάδες 4).

Μονάδες 8

4.α. **Plato quidam Sardinianus hominem comprehendit:**

Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 5

β. **Licinus servus Athenas fugit et in Asiam abiit:**

Να μετατρέψετε τις παραπάνω προτάσεις σε πλάγιο λόγο, αφού τις εξαρτήσετε από τη φράση **Cicero dixit.**

Μονάδες 6

γ. **Tu hominem tradidisti:**

Να επαναδιατυπώσετε την πρόταση, ώστε να εκφράζεται απαγόρευση και με τους δύο τρόπους.

Μονάδες 4

Καλή Επιτυχία!!!

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Τότε ο Πακούβιος είπε ότι ήταν βέβαια ηχηρά και μεγαλόπρεπα αυτά που είχε γράψει, αλλά όμως ότι του φαίνονταν αυτά κάπως τραχιά (ή σκληρά) και στυφά (ή άγουρα). "Έτσι είναι" είπε ο Άκκιος "όπως λες και ούτε βέβαια μετανιώνω γι' αυτό γιατί ελπίζω ότι θα είναι καλύτερα αυτά που θα γράψω στο μέλλον (ή στη συνέχεια). Γιατί αυτό που συμβαίνει στους καρπούς, το ίδιο λένε πως συμβαίνει και με το πνεύμα: όσοι γεννιούνται σκληροί και άγουροι, γίνονται αργότερα γινωμένοι (ή ώριμοι) και γλυκοί αλλά όσοι γεννιούνται από την αρχή μαραμμένοι και μαλακοί, δε γίνονται αργότερα ώριμοι, αλλά σάπιοι."

Ο δούλος του Αισώπου μας, ο Λίκινος, που σου είναι γνωστός, δραπέτευσε (ή έφυγε) από τη Ρώμη στην Αθήνα. Αυτός βρέθηκε (ή έμεινε) στην Αθήνα για λίγους μήνες ως ελεύθερος κοντά στον Πάτρωνα τον Επικούρειο, από εκεί έφυγε (ή αναχώρησε) στην Ασία. Αργότερα, κάποιος Πλάτωνας από τις Σάρδεις, όταν είχε μάθει από επιστολή (ή γράμμα) του Αισώπου ότι αυτός ήταν δραπέτης (ή φυγάς), συνέλαβε τον άνθρωπο και τον παρέδωσε στη φυλακή στην Έφεσο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. α. quem
poma
eandem
nostrorum
servis
a se
mensium (mensum)
litterae
homo, hominum

β. bene – melius – optime
matura – maturiora – maturissima και maturrima
liberius, liberiore, liberrimum, liberrimo.

2. α. dicendo
estote
scripturus sit
visum iri
fugeretis, fugite
cognoscendus
comprehendisse
traduntur

β. **Ενεστώτα** nascens
Μέλλοντα nasciturus
Παρακειμένου natus

Ενεστώτα abeat
Παρατατικός abiret
Μέλλοντα abiturus sit

3. α. **id:** υποκείμενο στο προσωπικό (εδώ) ρήμα *paenitet*. Το πράγμα για το οποίο αισθάνεται μετάνοια (ο Άκκιος) εδώ δηλώνεται με ουδέτερο αντωνυμίας .
me: αιτιατική που δηλώνει το πρόσωπο που μετανιώνει στο ρήμα της πρότασης *paenitet*

- fore:** ειδικό απαρέμφατο ως αντικείμενο στο ρήμα της πρότασης spero
servus: παράθεση στο Licinus, υποκειμένου του ρήματος της πρότασης fugit
Roma: απρόθετη (γιατί είναι όνομα πόλης) αφαιρετική που δηλώνει την κίνηση από τόπο – απομάκρυνση στο ρήμα της πρότασης fugit
menses: αιτιατική που δηλώνει χρόνο (συγκεκριμένα χρονική διάρκεια) στο ρήμα της πρότασης fuit
fugitivum: κατηγορούμενο στο eum (υποκειμένου του ειδικού απαρεμφάτου esse, ετεροπροσωπία) μέσω του esse.

β. quae scripsisset: Δευτερεύουσα αναφορική ουσιαστική πρόταση που λειτουργεί ως υποκείμενο στο ειδικό απαρέμφατο esse ή δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική πρόταση στο ea που εννοείται και λειτουργεί ως υποκείμενο στο esse. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία quae και εκφέρεται με έγκλιση υποτακτική (scripsisset) λόγω πλαγίου λόγου, χρόνου υπερσυντελικού επειδή εξαρτάται από το απαρέμφατο esse, που έχει θέση ιστορικού χρόνου καθώς εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (dixit: ιστορικός παρακαίμενος) και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν

cum eum fugitivum ... cognovisset: Δευτερεύουσα χρονική πρόταση που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στα ρήματα των κύριων προτάσεων comprehendit και tradidit. Εισάγεται με τον ιστορικό – διηγηματικό cum (που χρησιμοποιείται για τις διηγήσεις του παρελθόντος) και εκφέρεται με έγκλιση υποτακτική, όπως πάντα, καθώς ο ιστορικός cum υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με τις κύριες προτάσεις, δημιουργεί μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσα τους, είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου που υπάρχει στην υποτακτική, χρόνου υπερσυντελικού (cognovisset) επειδή εξαρτάται από ρήματα ιστορικού χρόνου (comprehendit, tradidit: ιστορικός παρακαίμενος) και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

4. **α.** Homo a Platone quodam Sardino comprehensus est.
β. Cicero dixit Licinum servum Athenas fugisse et (Licinum) in Asiam abisse / abivisse
γ. Noli hominem tradere
Ne hominem tradideris.